

DR. KOVÁTS MIKLÓS (1935–2013)

Május volt, és a későn jött tavasz első napsugarait élvezve ültünk a teraszodon a közel 500 oldalas Futóművek II./Fékrendszerek könyv kézírata felett. Minden a megszokott protokoll szerint zajlott, te átadtad a sok oldalas lektori véleményt, majd hosszan beszélgettünk arról, hogy van-e értelme a mai körülmények között egy járműtechnikai szakkönyvkiadót működtetni. Van-e fizetőképes kereslet, van-e belső igény a tudásra, a tanulásra? Te biztattál bennünket, mi szkeptikusok voltunk...

MARÓTI JÓZSEF

Alig telt el néhány nap és kaptuk a hírt, hogy baj van, nagy baj... Megbénultál deréktól lefelé, és valószínűleg a további életed ágyhoz és toloszékhez kötött lesz. Csak pár nap kellett, hogy felfedezd, a speciális betegágyadnak is van négy kereke, van elektronikus működtető rendszere, így néhány nap múlva már részletesen ismertük annak mechanikus és elektromos rendszerét is. Megszereltük, átalakítottuk, néhány remek újítást bevezettünk rajta, hiszen te igazi gyártmányfejlesztő és konstruktőr voltál még ott, abban az ágyban is.

A rendszerváltás után találkoztunk. Mi alig múltunk 30 évesek, és a pályánk elején voltunk, az volt a célkitűzésünk, hogy egy igazi járműipari szakkönyves boltot, szakkönyvkiadót működtessünk Budapest határán, a

Nagykőrösi úton. Te akkor készültél nyugdíjba egy nagyon komoly, tiszteletre méltó szakmai múlttal a hátad mögött. Első pillanattól kezdve Te voltál nekünk „A MIKLÓS BÁCSI”.

Eleinte alig tudtunk rólad valamit, hiszen annyira szerény voltál, meg aztán ott volt közöttünk az a 25 év korkülönbség! Hosszú évek ismeretsége után, néhány elejtett szóból, munkatársaid, volt kollégáid elbeszéléséből állt össze a szakmai múltad.

Gépészmérnöki diplomával kezded pályafutásodat 1958-ban, Jurek professzor ajánlásával a Csepeli Motorkerékpárgyárban, ahol – lényegében a gyár megszűnéséig – gyártmányfejlesztési és kutatási területen dolgoztál. Részt vettél a Pannónia motorkerékpárok és a Tünde robozó fejlesztésében.

Ezt követően a Csepel Művek Központi Kutató-fejlesztő Intézetében a tudományos osztály vezetésével bíztak meg. A kutatóintézetben az anyagtudomány új eredményeinek a technológiába való átvitelével foglalkoztál.

1971-ben elnyerted a műszaki kandidátusi fokozatot (tudományterület: belső égésű motorok), és még ebben az évben a BME-n műszaki doktorrá avattak. Tagja voltál a Magyar Tudományos Akadémia Minősítő Bizottságának. Részt vettél a Magyar Tudományos Akadémia Áramlás- és Hőtechnikai Bizottság Belső Égésű Hőerőgépek Albizottságának munkájában is. A Gépipari Tudományos Egyesület Gépjármű szakosztályában hosszú éveig vezetőségi tag voltál.

Munkásságod elismeréseként 1967-ben megkaptad a Gépipar Kiváló Dolgozója miniszteri kitüntetést, továbbá elnyerted a Csepel Művek fejlesztési nívódíjait is.

A központosított csepeli fejlesztések megszűnésével, 1985-ben kerültél a Kismotor- és Gépgyárba, ahol nyugdíjba vonulásodig főkonstruktori munkakört töltöttél be. Munkatársaid szerettek, tiszteltek a nagy tudásodért, emberségedért.

Te ízig-veéig mérnök ember voltál. Pontos, precíz, következetes, alapos és mindent előre megtervező. Már a nyugdíjba vonulásod előtt megjelent az első szakmai könyved, majd az elsőt még számos könyv követte. Külsős munkatársként majd' 20 évig dolgoztál velünk. Megalapozott szakmai tudásodra, mérnöki tapasztalatodra és őszinte véleményedre mindig lehetett számítani. Soha nem az érzelmek vezéreltek, minden

megnyilatkozásodban ott volt a logika, a tiszta értelem, a sok év tapasztalata. A rendszerváltást követően közösen beleveztük magunkat a korszerű járműtechnika rejtelmeibe. Feldolgoztuk a legnépszerűbb témákat: benzin- és dízelbefecskendező rendszerek, turbómotorok, automata váltók, hibakódok, járműelektronika, több népszerű autótípus szerelési könyve stb. Íróként, társíróként, fordítóként, szakmai lektorként, szaktanácsadóként szinte minden könyvünkben ott van a kezed nyoma, de az Autodata szoftver fordításából is kivettél a részed. Nemesak önálló íróként, de csapatban is jól tudtál együtt dolgozni. Írotársaid voltak dr. Nagyszokolyai Iván, Szalai László, dr. Frank Tibor stb. Megalapozott szakmai véleményedre mindenki hallgatott, lektoráltál nekünk Bosch-füzeteket, amiket Deák János fordított, szakmai nyelvkönyveket, Motorkerékpárok szerkezetét és elektronikáját, de dolgoztál együtt dr. Körmendi Gusztávval, Dudás Istvánnal, Tölgyesi Zoltánnal, a BME Gépjárművek Tanszék szinte minden jeles oktatójával. Mindenki szeretett és tisztelt.

10 évvel ezelőtt könyvkiadói tevékenységünk egy része átterelődött a magyar járműtörténet felé, és te ott is nagyszerűt alkottál. Nem riadtál vissza a levéltári munkáktól sem, és írtál nagyszerű könyvet Magyar motorkerékpárok címmel, és közösen írtuk meg a Berva Panni: Motorkerékpárok restaurálása című könyveket. Élveztük a motorkerékpár gyártásáról szóló technikatörténeti előadásaidat is, hiszen remek, felkészült és hiteles

előadót tisztelhattunk benned. Rád mindig lehetett számítani. Boldogan vettél részt a Maróti motorkerékpár-gyűjtemény összeállításában, rendszerezésében, technikai kivitelezésében is. Részese voltál a szakmai és magánéletünknek is. Számos kiváló embert ismerhattunk meg általa.

Fáradhatatlan munkádat a szűkebb környezeted és a társadalom is elismerte.

2005-ben ott voltál azon 100 legjobb autóiipari szakember között, akinek a BME Centenárium Bizottság a magyar autógyártás témakörében végzett tevékenységéért elismerő oklevelet adományozott.

2006-ban Műszaki Irodalmi Díjat kaptál. 2008-ban a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem szenátusa aranydiploma adományozásával ismerte el mérnöki tevékenységédet.

2011-ben az Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kara Bánki Donát Emlékéremmel tüntetett ki, a kar fejlesztésében, valamint az oktatónevelő munka színvonalának emelése terén kifejtett munkásságodért.

De mi lehet nagyobb kitüntetés annál, hogy az általa írt komoly technikákat ismertető szakkönyvek (Turbófeltöltés alkalmazása járműmotoroknál, Common rail a gyakorlatban, Automata sebességváltók, Benzinbefecskendező rendszerek stb.) szinte minden járműjavító műhelyben megtalálhatóak, és tanulnak belőle a középiskolások és az egyetemi hallgatók is.

Már nagyon beteg voltál, amikor legutolsó könyved a Gépjárművek buszhálózatai címmel megjelent. Őszintén örültél neki és tovább biztattál arra, hogy a rossz tapasztalataink ellenére is folytassuk a szakkönyvkiadást és -forgalmazást. Hittél abban és a te életed is élő példa volt arra, hogy az egy életen át tartó tanulás nem üres szlogen, hanem egy nemes cél.

Csak kevés embernek adatott meg, hogy ismerjen személyesen, de járműtechnikai szakírói tevékenységéd révén szinte az egész szakma ismer. Amíg könyveidből tanulunk, míg azokat haszonnal forgatjuk, biztos köztünk leszel.

Köszönjük, hogy a munkatársunk és a barátunk voltál.

Köszönjük, hogy a munkatársaid és a barátaid lehettünk!

Maróti József, a Maróti Könyvkereskedés és Könyvkiadó Kft. minden jelenlegi és volt külső és belső munkatársra nevében. ■

